

Letnična lista: —
 Celo leto K 10—
 Pol leta 5—
 Četiri leta 2:50—
 Mesecna 1—
Letni Avstrije: —
 Celo leto 15—
 Razne številke
 10 vinarjev.

STRAZA

Inseratni oznaki
 za objavo po 12 urah
 od četrne petkovske
 vseh vrst omanjih
 — popot.
 „Straza“ izhaja v
 delnik in petek popotnih
 letopisi se ne vrata.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Breška ulica, 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 9.—12. ure dopoldne.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 29. aprila.

Vzhodno bojišče.

Na raznih delih bojišča živahnejši artilerijski in minski ogenj.

Italijansko bojišče.

Položaj nespremenjen. Danes v jutranjih urah so napadle naše naskakovalne patrulje sovražno oporišče v bližini Tonale-prelaza, so pobile posadko, in so se vrstile z 22 vjetniki.

Dogodki na morju.

Dne 28. aprila zjutraj so naša pomorska letala znova in z uspehom napadla vojaške naprave pri San Canzianu ter so se nepoškodovana vrnila.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 30. aprila.

Francosko bojišče.

Pred jutranjim svitom zelo hud bobneči ogenj na celi fronti od Lensa do Queanta je bil začetek bitke dne 28. aprila, v kateri so Angleži upali že v tretje, da prederejo nemško bojno črto pri Arrasu. Do opoldne se je velika bitka odločila in končala s težkim angleškim porazom.

Ko se je zdanilo, so skokoma naprej potisnjenim stenam iz jekla, prahu, plina in dima sledile angleške napadalne kolone na fronti široki 30 km.

Vsa sila sovražnega sunka severno od Scarpe je bila naperjena proti našim postojankam od Acheville do Roeuxa; tamkaj je vplamtela bitka do izvanredne srditosti. Angleži so vdrlili v Arleux, Opy, pri Gavrelle in Roeux, ki so bile naše prednje postojanke, kjer so trčili na protisunke naše infanterije. V trdem boju mož proti možu je bil sovražnik poražen, mestoma vržen čez naše stare postojanke, ki so prišle vse brez izjeme gori do Arleuxa zopet v našo oblast.

Južno od nižine Scarpe je vihral istotako srdit boj. V razstreljenih postojankah so naši hrabri vojniki vstrajali kljub večkratnemu navalu. Tudi tamkaj so bili izjalovljeni vsi angleški navalni. Na križih bojišča so bili sovražni napadalni valovi že v našem uničujočem artilerijskem ognju odbiti. Angleške izgube so zopet izvanredno težke. 28. april je nov časten dan za našo infanterijo, ki je bila vsled izbornega vodstva in izborna podpirana od našega pomožnega orožja, v polni meri kos svoji veliki nalogi.

Pri drugih armadah zahodne fronte, tudi ob reki Aisne in v Champagni, kakor tudi na vzhodu in na Balkanu nobene spremembe položaja.

Nemške izgube na zahodu.

Francosko uradno poročilo z dne 28. aprila pravi, da so francoske čete od začetka sedanje velike bitke (dne 16. aprila) odvzele Nemcem 175 težkih in poljskih topov, 412 strojnih pušk in 119 manjših topov. Francozi so od dne 16. do dne 27. aprila vjeli 20.780 Nemcev. Angleški plen še tukaj ni vstet.

Uspehi P-čolnov.

Od začetka vojske do dne 31. marca 1917 so P-čolni potopili 5.711.000 ton sovražnih ladij. Od tega je 4.370.500 ton angleških ladij, torej 23% vsega domačega angleškega ladjevja. Samo meseca marca 1917 so P-čolni potopili 450 trgovskih ladij.

Francoski socialisti ne pojdejo v Stockholm.

Pariški list „Humanite“ objavlja odgovor upravnega odbora francoske socialistične stranke na vabilo k mednarodni socialistični konferenci v Stockholmu. Upravni odbor pravi, da noben član francoske socialistične stranke ne bo dobil pooblastila, da se udeleži stockholmske konference, ker so francoski socialisti prepričani, da se hoče v Stockholmu skle-

pati samo o posebnem miru. Francoski socialisti pa se za take namere ne morejo navduševati.

Ljudovlada Liberija proti Nemčiji.

Londonska poročila zatrjujejo, da se bo izmed nevtralnih držav prva pridružila prihodnje dni zahodnoafriška ljudovlada Liberija četverosporazumu v boju proti Nemčiji. S tem se hoče močno razviti nemški trgovini v Zahodni Afriki dati občuten udarec.

Čehi in Jugoslovani se po- svetujejo.

Dunaj, 27. aprila.

Parlamentarna komisija Češke Zveze je imela včeraj in danes posvetovanja, katerim je predsedoval poslanec Stanek. Podrobno so se posvetovali o notranjem in zunanjem političnem položaju ter odredili prve priprave za zasedanje državnega zbora. Kakor pravi komunike, se je v debati soglasno naglašalo, da se vsled vladne izjave z dne 26. aprila ni v nobeni smeri spremenilo razmerje Češke Zveze napram Clam-Martiničevemu kabinetu. Nato sta imeli parlamentarni komisiji Češke Zveze in Hrvatsko-slovenskega kluba skupno sejo, v kateri je bilo dognano, da vlada o presoji političnega položaja popolno soglasje. Tudi predsedstvo in parlamentarna komisija Hrvatsko-slovenskega kluba sta imeli seje, v katerih so se istotako vršila posvetovanja o notranjem in zunanjem položaju. Cesarjeva prizadevanja za mir s obila shvaležnostjo pozdravljena. Napovedano sklicanje državnega zbora je bilo vzeto na znanje in pri tem izraženo soglasno prepričanje, da državni zbor, ki že 3 leta ni deloval, ne more prevzeti odgovornosti za dosedanje odredbe kar se tiče vprašanj ljudske prehrane. Povdarjalo se je, da dosedanje vladno stališče v narodno-političnih vprašanjih nasprotuje avstrijski državni misli; da bi se pristranske strankine zahteve, ki so v nasprotju z narodno enakopravnostjo, označevalo kot državne potrebščine, se mora ravnati v pravem interesu države odločno odklanjati. Nasprotno pa bodo zastopniki hrvatsko-slovenskega ljudstva vselej najtopleje pospeševali resnične državne potrebe.

Državni zbor.

Dunaj, 28. aprila.

Državni zbor je sklican. Sicer še so neposredno pred razglasitvijo cesarskega patenta visokofinančni krogi vprizorili gonjo zoper sklicanje, a se jim tokrat ni posrečilo.

Najvažnejša naloga parlamenta, katere sicer uradni komunike ne omenja, bo, da ljudski zastopniki z vso vnemo in lojalnostjo podpirajo intenzivne napore našega med ljudstvom tako priljubljenega vladarja, da se kmalu doseže mir. Avstrija je do sedaj res vse storila, da zravna pota, ki vedejo do miru. Izjava našega zunanjega ministrstva napram Rusiji, da mi nočemo aneksij, sicer ni našla soglasnega odobravanja državnemških časnikov, toda kljub temu bo naš vladar pogumno korakal naprej po poti, ki jo je nastopil, in uverjen sme biti, da bo ga vsaj velika večina zares ljudskih zastopnikov, ki gledajo in čutijo ljudske križe in težave, v njegovem prizadevanju brezpogojno podpirala.

Na čelo vsemu delovanju, ki ga vlada pričakuje od državnega zbora, je postavila prehranjevalna vprašanja. To je popolnoma prav. Toda ljudski zastopniki bodo gotovo odklonili odgovornost, kar se je dosedaj v tem oziru zgodilo, ko je v triletni dobi vlada brez parlamenta, po svoji lastni volji, odločevala v prehranjevalnih vprašanjih. Ljudski zastop-

niki bodo imeli priložnost se izreči, ali se je prehranjevalnemu vprašanju skozi tri leta zares posvečevalo dovolj truda in skrbi in ali je ljudskim potrebam primerno urejeno, kar bi se v triletni dobi lahko zgodilo.

Ali bo vlada prišla pred parlament tudi z nemškimi „belangi“, ne vemo. Toda če hoče mirno in dostojno delovanje parlamenta, tega ne bo storila, kajti velika večina v parlamentu je odločena, da obravnava sedaj samo to, kar je na korist avstrijski državi misli — ki je moč in zadovoljnost vseh narodov v Avstriji — ne pa kar je v njih vznemirjenje. In da nemški „belangi“ niso taki, s katerimi bi bila večina narodov — vsi razven enega — zadovoljna, je pač brezdvomno. Sicer se je Clam-Martinič v tem oziru tako daleč vezal, da je vzel v kabinet celo 2 češka Nemca, ki bi naj nadzorovala izvršitev nemških zahtev, toda to je njegova stvar. Vlada in parlament nista istovetna, vlada se lahko spremeni, a parlament v sedanjih razmerah prav težko.

Velika napaka sedanje vlade je tudi, da noče vzeti nobenega Jugoslovana v kronski svet. Mi še ne smemo v isti meri v Avstriji sovladati, kakor drugi narodi, mi moramo stati ob strani, kakor narod druge vrste — to je, kar boli in globoko užalja vse avstrijske Jugoslovane.

Proti pravicam malih narodov.

Praški „Narodni Listy“ poročajo:

„Izdajatelj lista „Armeezzeitung“ Danzer in predsednik Leonove družbe sekcijski šef dr. Scheinplugg sta sklicala posvetovanje avstrijskih in ogrskih politikov. Med drugimi so se udeležili posvetovanj: grof Apponyi, bivši hrvatski kraljevi komisar Čuvaj, dvorni svetnik dr. Ploj, dr. Redlich, grof Kielmansegg, general pehote Auffenberg in bivši finančni minister dr. Korytowski. Prišlo je do razprave glede razmerja med Avstrijo in Ogrsko in o ogrskem narodnostnem vprašanju. Zenker je nastopal za uresničenje enotnosti obeh državnih polovic, dr. Redlich se je zavzemal za pravice narodnosti na Ogrskem, in je pozivljaj Madžare, da bi dali nemadžarskim narodom svoje pravice iz lastnega nagiba in ne se le vsled zunanega pritiska. V istem smislu je govoril ogrski vseučiliški profesor dr. Steinacker. Ostro je nastopil proti izvajanju predgovornikov grof Apponyi. Protestiral je, da se mešajo nepoklicani v ogrsko notranjo politiko in naglašal je neodvisnost Ogrske. Omenjal je, da ima tudi Avstrija svoje pereče narodnostno vprašanje, toda Madžarom ne pride niti na misel, da bi se mešali v avstrijsko notranjo politiko.“

To pesem že poznamo, stara madžarska pesem je to, odkar imamo dualizem. Madžari so s svojim madžarskim državnim jezikom na Ogrskem ustvarili položaj, ki je nepravilen in nezdrav in celokupni monarhiji nikakor ni v prid in ojačenje. To je bil tudi nagib, iz katerega so sklicatelji pozvali ogrske politike na posvetovanje. Ogrski odgovor pa je bil: To je madžarska zadeva, torej vas Avstrijce prav nič ne briga. Iz tega pa tudi tisti nemški politiki, ki so se v zadnjem času tako zavzemali za dualizem, lahko spoznajo, kolik vseh so imeli s svojimi prizadevanji preko Litve. Madžari si ta prizadevanja razlagajo sebi v prilog in kot priznavo faktičnih državnopravnih in notranjepolitičnih razmer na Ogrskem, nikakor pa se ne dajo omehčati v svoji politiki napram nemadžarskim narodnostim. V tem so si edini vsi vodilni ogrski politiki, Tisza in tudi njegovi politični nasprotniki. Ogrska opozicija je sicer za razširjenje volilne pravice. Da bi pa to razširjenje res bilo mišljeno v duhu prave, vsem narodnostim enako pravične demokracije, ki baje prodira v Evropi, nikakor ni upati. Grof Apponyi je to upanje meljito podrl. Tako so se pod vplivom državnega jezika v narodnostno mešoviti državi razvile in ustlile razmere, ki so nezdrave in kvarljive. Kdor deluje na to, da se v avstrijski polovici zabranijo ogrske razmere, dela za dobrobit naše monarhije.

Mirovno gibanje.

Francoski socialisti se ne bodo udeležili mednarodne mirovne konference v Stockholmu; isti sklep se pričakuje tudi od angleških socialistov. Francozi se izgovarjajo, da zato ne gredo v Stockholm, ker ima ta konferenca namen, pripravljati tla za poseben mir Rusije z osrednjimi državami. — Avstrijska socialna demokracija bo s splošnim delavskim delopustom dne 1. maja manifestirala za mir. Socialna demokracija v Nemčiji pa 1. maja ne bo slavila. — V glavnem odboru nemškega državnega zbora je državni tajnik dne 28. aprila podal več zaupnih poročil o zunanji politiki, o mirovnem gibanju ter je poudarjal, da konec vojske ni več zelo daleč.

Novi mirovni pogoji.

Stockholmska poročila naglašajo, da zahteva Anglija, naj Nemčija in Avstrija odstopita vse zasebene pokrajine, Nemčija pa še mora odstopiti Franciji Alzacijo in Lotarinško. Četverosporazum zahteva tudi vojno odškodnino. V zahtevah ruskih socialistov pa ni ne vojne odškodnine, ne zahteve po odstopu Lotarinške in Alzacije.

Amerika ne bo sklenila z Nemčijo posebnega miru.

List „Morningpost“ poroča iz Vašingtona, da je predsednik Wilson dal angleškemu ministru Balfourju zagotovilo, da Zedinjene države Severne Amerike z Nemčijo ne bodo sklenile nobenega posebnega miru.

Kitajska se udeleži vojske.

Reuterjev urad poroča dne 27. aprila iz Pekinga:

Konferenca vojaških guvernerjev kitajskih pokrajin, ki se je vršila pod predsedstvom ministrskega predsednika, se je soglasno izjavila za udeležbo Kitajske v sedanji vojski. Velika večina kitajskega parlamenta je za vojno posredovanje. Predsednik kitajske ljudovlade se še ni odločil.

Irske zahteve

V Dublinu se je dne 19. aprila vršilo zborovanje zastopnikov irskih nacionalistov. Shoda se je udeležilo 600 odposlancev. Predsednik grof Plunkett je proslavljal spomin padlih revolucionarjev in je zahteval, naj da angleška vlada zaprtim Ireem vsaj tiste ugodnosti, ki jih imajo vojni vjetniki na Angleškem. Vsak posredovalni predlog, ki ne da Irski popolne svobode, Irci z ogorčenjem zavračajo. Resolucija, ki zahteva za Irsko ljudovlado in absolutno neodvisnost irskega naroda ter zastopstvo Irske na mirovni konferenci, je bila z navdušenjem sprejeta. Zborovanje se je obširno bavilo z ureditvijo narodne organizacije za skupen nastop za slučaj, da se tudi za Irsko upelje vojaška dolžnost ali pa, če bi angleška vlada homerule-postavo kratkoma oktroirala.

LISTEK.

Župan v Brčicah in kolera.

Z vojsko se je bližalo tudi Brčičanom mnogo nadlog. Župan Jernejček je imel dovolj skrbi. Vlada mu je pošiljala toliko navodil in postav, da mu niso prišla očala ves dan raz nos in da je imel dan za dnem seje in posvetovanja z občinskimi možmi. Neko nedeljo so se krepili župan in možje v vaški gostilni po težavni seji in so premišljevali ob vinu te hude, nevarne čase. Spomnili so se tudi legarja in kolere, ki se širita po poročilih vlade in časopisja čedalje bolj.

„Šmentevna reč“, je pljunil Kolaričev gospodar, „pobralo nas bo. Reci no, župan, kaj bodeš pa ukrenil, če bi prišla ta vrazja bolezen do nas?“

Župan je pljunil na drugo stran ter se popraskal pod klobukom.

„Kaj naj naredim? Ravnal se bom po uradnih navodilih.“

„Kaj pa pravijo navodila?“ so kričali vsi.

Župan se je praskal za ušesom in pravil: „I, tako kar na pamet pa vam ne morem razložiti. Tam govore dosti o nekakih bakterijah in bacilih. Jaz mislim, da so take male živalice, ki prenašajo bolezen iz vasi v vas. Jaz mislim, da je najbolje, da se taka golazen potopi in sežge, samo ne vem, kaj naj se prej naredi, ali potopi ali sežge. Tam v tistem navodilu pravi, da se kropi z nekim kropilom in podkadi. Veste, tiste živalice se zadušijo vsled močnega kupa.“

„Torej je treba potopiti, sežgati in prekaditi, vse po vrsti“, je menil občinski mož mlinar Komar. Župan pa je razkladal dalje: „Posebno nevar-

Italijansko bojišče.

Na primorski fronti se opažuje že celih 14 dni živahno delovanje letal, kar smatrajo vojni strokovnjaki kot predznake bojev, ki se bodo bližnje dni razvili. Na južnem Tirolskem držimo stare postojanke. Švicarski listi pravijo, da četverosporazum pripravljajo novo ofenzivo na italijanski in na ruski bojni črti.

Delo naših zrakoplovov.

V noči od 25 na 26. aprila so naša pomorska letala z bombami napadla vojaške naprave v Skocijanu (v ozadju italijanske primorske fronte) in baterije ob izlivu Soče. Bombe so večkrat dobro zadele in povzročile požare. Vsa letala so se kljub hudemu sovražnemu ognju nepoškodovana vrnila.

Rusko bojišče.

Ob Stohodu, ob Zloti Lipi in v južni Bukovini živahen artilerijski ogenj. Infanterijska podjetja mirujejo.

General Aleksejev na fronti.

Ruski vrhovni poveljnik, general Aleksejev, je dne 27. aprila obiskal rusko južnozahodno fronto in se je posvetoval z generalom Brusilovim o nadaljnjih vojnih podvzetjih na tej fronti.

Angleški agitatorji na ruski fronti.

Dunajski listi poročajo, da se opaža med velikim delom ruskega vojaštva na fronti resno gibanje za mir. Naši vojaki, ki se vračajo iz bojišča, pripovedujejo, da jim ruski vojaki iz bližnjih strelskih jarkov opetovano kličejo: „Mi ne bomo več streljali!“ Da bi to gibanje kolikor mogoče omejili, so poslali Angleži na rusko fronto več sto svojih agitatorjev, ki z raznimi obljubami in najbrž tudi z denarjem skušajo mirovno gibanje med rusko armado potlačiti in vojaštvo navdušiti za nadaljne bojevanje.

Zidje zopet svobodni.

Židovski korespondenčni urad javlja iz Petrograda, da se je židovsko gibanje razširilo zopet čez celo Rusijo. Židovski listi, ki so za časa carske vlade bili prepovedani, so zopet začeli izhajati. Več antisemitskih listov pa je svoje dosedanje izhajanje celo ustavilo. Ruska začasna vlada zatira vsako protizidovsko gibanje.

Rumunsko bojišče.

V južni Rusiji baje stoji preustrojena rumunska armada 120.000 mož pod višjim poveljstvom angleških in francoskih častnikov. Rusi so spravili ob Seret in Donavo obilo artilerije, da ob primernem času skušajo udariti na rumunsko ravan.

ni so potniki, ki prihajajo iz okuženih krajev; njihove kože in obleke se drže tiste živalice, pa tudi v laseh so.“

„Seveda“, je prikimal stari Močnikov, „lasje in nohti, to so coprnija, če ti jih zagrebe kdo pod hlevov prag, ti pogine vsa živina.“

Simonov pa je ugibal: „I, kaka žival je neki to, ti pečiji in blaterije, to ima roge.“

„Beži, beži“, mu je ugovarjal Marnikov, „kaj bo prenašala na rogu bolezen, na repu jo prenaša ti pravim, zato ima košat rep.“

Tako so ugibali vaški možje in so uganili še marsikatero modro, ko je stopil v gostilno znani živinski prekupec Balončan. Vsi so ga klicali k mizi in se mu umikali. Balončan se je vsedel k županu, in si naročil večerjo. pil je na zdravje vseh iz njihovih kupic.

Župan ga je udaril po rami: „Zdaj nam boš pa kaj povedal, daleč si bil po svetu in dolgo te ni bilo, povej, kaj pa dela vojska. Pravijo, da se voz zdaj vojska v čolnih, po zraku in da se streljajo in bijejo tam gori. Pri nas ne vidimo nič od tega. Pravijo, da nam mečejo iz tistih letečih čolnov take buče dole, ki so polne smodnika in da ubijejo zadosti ljudi. Saj menda ne pridejo tudi v Brčice?“

Balončan je rad potegnil kmete. Zato jim pravi resno: „Ne mislite, da ne vedo Lahji, Angleži in Francozi za Brčice. Prav lahko, da bi vas obiskali z aeroplanom in vam poslali kak pozdrav, ker vedo, kako hudi ste tukaj nanje. Pa se nič ne zmenite za to. Kadar zagledate letalo, pljunite nanj, pa bo slo kar takoj nazaj, ker se bo zdelo Lahom to jako zamalo.“

Brčičani so pogledali debelo, župan se je nasmejal: „Ne boš nas potegnil, pljuvaj ti na letala, ko si tako moder. Povej nam raje, odkod prihajaš!“ „Iz Ogrskega, duše drage, iz dežele belega

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču je prišlo dne 28. aprila do nove, torej do tretje bitke na 30 km široki fronti pri Arrasu. Tudi tokrat se Angležem ni posrečilo, predreti nemške bojne črte in vsi siloviti angleški navali so bili dosedaj krvavo odbiti. Angleške izgube so ogromne. Bitka pri Arrasu se nadaljuje. — Francozi so v času od 16. do 28. aprila vjeli 20.780 Nemcev, Angleži pa so, kakor pravi njih uradno poročilo, v mesecu aprilu vjeli 19.860 nemških vojakov. Iz gibanja čet se sklepa, da se Francozi pripravljajo na novo bitko v Champagni.

Tretja bitka pri Arrasu.

Iz Berolina se poroča:

Po tridnevem odmoru je prišlo na 35 km široki fronti med krajema Loos in Queant vzhodno od Arrasa do nove, torej do tretje hude bitke pri Arrasu. Po večurnem bobnečem ognju napadajo ogromne angleške sile z vso srditostjo nemške postojanke. Bitka valovi semtertja in so bili do sedaj odbiti vsi sovražni napadi. Bitka se z vso srditostjo nadaljuje.

Anglija pri Arrasu izkrvavela.

Iz Berolina se dne 26. aprila poroča: Tridnevna krvava bitka pri Arrasu je končana. Angleži so nameravali za vsako ceno predreti nemško bojno črto, toda ta namen se jim ni posrečil. V tej bitki so Angleži v pravem pomenu besede izkrvaveli. Po izpovedi nemških čet, ki so se bojevale na vzhodu proti Rusom, je angleške izgube možno primerjati samo s takimi ruskimi izgubami, katere so imeli Rusi, kadar so tirali svoje čete v boje, ne da bi jih pri tem bila lastna artilerija podpirala.

Od 91 ladij samo 27 uteklo.

Londonška poročila pravijo, da so P-čolni pretekli teden napadi 91 ladij. Od teh so jih P-čolni potopili 64, samo 27 ladij je uteklo. Število P-čolnov se je očitno pomnožilo.

Macedonsko bojišče.

Vsled deževja in nalivov malenkostno vojno gibanje. Ob kolenu reke Črne hudi artilerijski boji.

Angleški poraz ob reki Vardar.

Dne 25. aprila je prišlo do krvave bitke med reko Vardar in jezerom Dojran pri vasi Doldželi. Dve angleški diviziji ste napadli bolgarske postojanke z namenom, predreti na tem mestu bolgarsko bojno črto. Angleški naval je bil krvavo odbit. Več kakor 800 mrtvih Angležev je ležalo v jarkih, bojišče je pa pokrivalo na stotine padlih Angležev. Angleške izgube so bile skrajno krvave.

kruha in pitanih prašičev“, je odgovoril Balončan, in pričakoval polno vprašanje glede žifa in moke in se pripravljaj, da naveže radovednežem kaj. Ali Brčičani so kar onemeli, samo župan je vprašal kar strogo:

„Na Ogrskem! Kaj ni tam kolera?“

„O in še kakšna“, je hitel Balončan, „kar zvi- je človeka, pa je po njem. Mene se pa ne prime. — Potem sem šel na Dunaj.“

„Na Dunaj“, je stokal Marinkov in vsi so pogledali plašno in se odmaknili od Balončana.

Ta je zapazil njihov strah in je dostavil: „Na Dunaju sem ležal v bolnišnici —“

„Bolaj! Na Dunaju!“

Župan, varuh občine, je pogledal odbornike: „Možje! Na Dunaju je kolera!“

Kakor bi pihnil so izginili iz gostilne župan in odbor. Tudi gostilničar je ušel. Balončan se je zasmejal in se bil po kolenih. Klicaj je gostilničarja, ko ga pa ni bilo, je sklenil, da gre v drugo gostilno, kjer ne bodo tako bežali pred njim. Vrže denar na mizo in prime za kljuko, a vrata so zaklenjena! Balončan ni utegnil zakleti, sapo mu je vzal pogled skozi okna. Župan in odborniki so pripeljali vaško brizgalnico pred hišo — kje pa gori, ko ne zvoní in je vse tiho? Brizgalnico naravnavajo ravno na gostilino. Balončan odpre okno, da vpraša, kar se vlije nanj curek vode, ki ga vrže skoraj ob tla. Besen zgrabi Balončan stol in ga vrže skozi okno v ognje-gasec. Takoj je prišel nov poliv, potem je stopil župan pred okno in govoril uradno-resno:

„Balončan, ti prihajaš iz okuženih krajev, in si se gotovo nabral bakterij in bacilov. Te potuhnjene živalice je treba ugonobiti, tako veleva kužna postava, hoče gosposka in zahteva korist občine, in ti, Balončan, moraš slediti gosposkinim ukazom. Poliv je gotovo že pokončal nekaj živali na tebi, a mi

Turška bojišča.

Na turških bojiščih hudi spopadi med Angleži in Turki severno od mesta Samara ob reki Tigris v Mezopotamiji. — Na kavkaškem bojišču boji z ruski prednjimi četami, ki prodirajo proti Mezopotamiji. — Na egiptovskem bojišču ob reki Vadi-Gaza južno od mesta Gaza hudi artilerijski boji. — Na ostalih frontah nobenih pomembnih dogodkov.

Štajerska socialna demokracija za mir

Na zborovanjih štajerske socialne demokracije se bo dne 1. maja t. l., kakor poroča „Montags-Zeitung“, slavila sledeča resolucija:

V smislu sklepov avstrijske socialne demokracije se v imenu delavstva Avstro-Ogrske slovesno izjavlja pripravljenost skleniti mir takoj brez vsakega osvajačnega namena in brez ponižanja kakih vojskujočih se držav. Slovesno se ugovarja proti vsakemu nadaljnjemu krvoprelitju in uničevanju človeškega imetja in življenja. Delavstvo vzame z zadoščenjem na znanje izjavo avstro-ogrške vlade, da je naša država pripravljena skleniti časten mir brez vsakega osvajačnega namena. Zborovanje pozdravlja in z veseljem odobrava pričeta pogajanja za mir med delavstvom vseh držav in obljubila, da bo zastavilo vse svoje sile, da pride kar najhitreje do zaželenega splošnega miru.

Politične vesti.

Prva seja državnega zbora. Pisarna državne zbornice je odposlala dne 27. aprila na posamezne državne poslance pismena povabila, v katerih jih obvešča, da je cesar sklical z najvišjim patentom z dne 26. aprila državni zbor dne 30. maja k zasedanju. Otvoritvena seja se vrši v sredo, dne 30. maja, ob 11. uri predpoldne.

Posvetovanja strank. Predsednik državnega zbora dr. Sylvester je odredil za prihodnji četrtek, dne 3. maja, posvetovanje zastopnikov parlamentarnih strank. Te dni se vrše na Dunaju posvetovanja raznih klubov. Izdeluje se delavni program za državni zbor.

Ministri Urban, Baernreither in Bobrzynski še ostanejo v kabinetu. Cesar je izdal lastnoročno pismo, v katerih naznanja, da prošnji ministrov Urbana, Baernreitherja in Bobrzynskega za izstop iz Clam-Martiničevega kabineta ne vzame na znanje in prošnjam za odstop ne ugoditi. Imenovani ministri ostanejo še nadalje v Clam-Martiničevem kabinetu.

Dr. Sylvester vstraja pri svojem odstopu. — Zbornični predsednik dr. Sylvester je razposlal na vse predsednike nemških skupin zbornice pisma, v katerih jih prosi, da pridejo dne 3. maja k njemu na posvetovanje. V teh pismih povdarja dr. Sylvester, da vstraja neomajno pri svojem sklepu, da odstopi kot predsednik državne zbornice ter prosi, da se zefinijo glede osebe njegovega naslednika.

moramo biti tega popolnoma gotovi, zato se boš sedaj podal gori v dimnico, da te prekadimo par ur, potem te povabimo na večerjo. Bodi pameten in ne delaj nam sitnosti, pojdi kar zlepa gori, če ne, ti povem, da pojdeš zgrda!

Balončan, ki ni bil ne na Ogrskem in ne na Dunaju, se je prijel za glavo in je klel svojo lastno pretkanost, ki mu je nakopala te sitnosti. „Z bikom se ni bosti“, je rekel županu in šel v spremstvu nekaterih mož v podstrešje, kjer so ga zaprli v ozek prostor, skozi katerega se je vil dim v drugi prostor, kjer je viselo prekajeno in neprekajeno meso. Balončan se je vsedel na tram in čakal. Spodaj so zažgali par zelenih vej. Žgoč dim se je privalil v dimnik in je zaval Balončana, ki je kihal, kašljal in klel:

„Čakajte, kanalje!“

Odlomil je desko in skočil v predal k prekajenemu mesu, vzel je kar celo kolajno klobas raz palice in začel jih jesti. Doli so prinašali listja in trave na ogenj, da bi bilo čimbolj gotovo konec tistih živali.

Kadili so in se veselili svoje modrosti. Da je bil ostal Balončan v tistem hudem dimu, ni bi bil nikdar več hodil kupovat živine in ne bi vlekel kmetov. Dve uri so nalagali na ogenj. Potem so šli slovesno po razkuženega Balončana. A kako so se zavzeli, ko so našli dimnik prazen in zagledali skozi luknjo Balončana, ki se je gostil ravno s sočno lepo gnatjo, dočim je kazala prazna palica, da se je že podložil s klobasami. Gostilničar je vpil, kdo da mu povrne škodo, župan in odborniki pa niso vedeli, ali je Balončan zdaj razkužen ali ni, zato so se mu umaknili v velikem loku, ko je vstal in rekel:

Klobase in gnjat poravnaj ti, župan, bacile pa sem spraval v žakej in obesil v dim, ohranite si jih v spomin svoje modrosti!“

J. Glasnik.

Nemški Nationalverband je imel dne 27. aprila posvetovanja, ki so se tikala notranjih zadev te zveze. Posamezne Verbandove skupine bodo imele te dni posebne seje, nakar se bo v bližnjih dneh vršilo glavno zborovanje nemškega Nationalverbanda, v katerem se bo rešilo vprašanje zborničnega predsedstva.

Oster protest Ukrajincev proti osamosvojitvi Galicije. Dne 24. aprila je imela sejo parlamentarna komisija ukrajinske parlamentarne zveze, v kateri se je sklenilo soglasno: Sklicujoč se na dosedanje proteste proti vsakemu razširjenju avtonomije Galicije, ki je nezdržljivo z najvitalnejšimi koristmi ukrajinskega naroda in države, se izreka komisija proti vsakemu, k uresničenju osamosvojitve Galicije voščemu koraku kot izzivanju ukrajinskega naroda. Rusini smatrajo obveznost države v prej označeni smeri za postopanje, ki bi brezpogojno moralo imeti za posledico ogrožitev nemotene delovanja parlamenta in složnega skupnega delovanja zastopnikov vseh avstrijskih narodov. Sprememba avstrijske ustave se sme izvršiti samo potom parlamenta s svobodnim sporazumljenjem od naroda do naroda.

Ukrajinci pri grofu Clam-Martiniću in grofu Černinu. Dne 26. aprila je prišlo k ministrskemu predsedniku grofu Clam-Martiniću pod vodstvom predpovednika zbornice Romančuka, odposlanstvo ukrajinske parlamentarne zveze, da se pouči glede v časopisju razširjene vesti o ocepitvi Galicije. Ministrski predsednik je pomiril odposlanstvo in je povdaril, da je poročilo časopisja, da bo izvedena ocepitev Galicije še pred sklicanjem parlamenta naredbenim potom, neresnična. Vlada je vsem narodom enako blagohotna. Isti dan se je predstavilo odposlanstvo, sestojede iz predsedništva ukrajinske parlamentarne zveze in društva za osvoboditev Ukrajine zunanjemu ministru grofu Černinu, da mu predloži svoje želje in težnje. Minister je obljubil, da je pripravljen, vse želje in težnje proučiti in blagohotno vpoštevati.

Tirolski Nemci. Izvršilni odbor nemškotirolskih deželnih poslancev je dne 27. aprila na svojem zborovanju sprejel resolucijo, v kateri pozdravlja zopetno sklicanje državnega zbora in izjavlja, da naj nemški poslanci na vsak način vstrajajo pri znanih nemških političnih zahtevah. Nadalje se zahteva ustanovitve tehnične visoke šole za zahodnoavstrijske dežele s sedežem v Inomostu.

Volilna preosnova na Ogrskem. Cesar je poslal grofu Tiszi lastnoročno pismo, v katerem izraža sedanjemu vladi svoje popolno zaupanje in ji za njeno štiriletno požrtvovalno delovanje izreka svoje priznanje. Cesar pravi v svojem pismu, da je iz pogovorov, ki jih je imel z zastopniki vseh ogrskih političnih strank, spoznal, da ne vidi razloga ločiti se od vlade, ki razpolaga v zbornici s trdno večino. Vladar naroča vladi, naj mu predloži razne predloge o narodnogospodarskih zadevah in predloge za razširjenje volilne pravice. Kakor se od merodajne strani poroča, namerava vlada podeliti oziroma razširiti volilno pravico posebno za one, ki so se odlikovali v službi in obrambi domovine. Volilno pravico bodo dobili ogrski državljani, ki so si tekom vojske pridobili šaržo podčastnika in tudi tisti, ki so dobili hrabrostne svetinje in lastniki manjših posestev.

Novi avstrijski generalni guverner v Lublinu. Avstrijski generalni guverner na Rusko-Poljskem, podmaršal Kuk, je zapustil svoje mesto. Na njegovo mesto je bil imenovan poveljnik poljskega pomožnega zbora, generalni major grof Szeptycki. General Kuk je bil za svoje zasluge odlikovan z velikim križcem Leopoldovega reda z vojnim okraskom.

Konferenca ministrov severnih držav. Od 9. do 11. maja se bo v Stockholmu vršila konferenca ministrov Švedske, Danske in Norveške. Sestanek severnih državnikov je dokaz, da se omenjene države v sedanjih težkih časih krepko podpirajo in da so pripravljene slejkoprej čuvati svoje pravice in interese kot nevtralne države. Poleg tega pa se hočejo vse tri severne države podpirati posebno v gospodarskem oziru, v prvi vrsti glede preskrbe živil.

Tedenske novice.

Cesar Karel in sv. Evharistija. Škof dr. Fišer-Colbrie iz Košic na Ogrskem pripoveduje o cesarju Karlu: „Cesarja Karla sem vedno videl le pred najsvetejšim Zakramentom. V mojem spominu živi on kot kralj sv. Evharistije. Še danes ga vidim, kako je poln veselja s smehljajočim se obrazom stopil v dunajski augartenski kapeli pred me in me je z otroško skromnostjo vprašal: „Prosimo, velečastiji gospod, ali mi je dovoljeno ministrirati?“ Še sedaj vidim in slišim, kako je tedaj — bilo je pred 18 leti — (in potem se je to še večkrat zgodilo) latinske besede izgovarjal popolnoma pravilno, kako je z veliko in zglodno pobožnostjo pripogibal koleno, ko mi je stregel pri sv. maši. Pozneje sem ga videl ob prili-

ki dunajskega evharističnega kongresa. Dve leti pozneje sem ga zopet videl pri oltarju, in sicer 1. 1914 dne 6. septembra, ko je v koški stolnici z zglodno pobožnostjo prisostvoval sv. maši, katero sem daroval. Tudi zadnjič sem ga videl pred oltarjem in sicer takrat, ko so mu krono sv. Štefana položili na glavo in sta cesar in cesarica sprejela sv. obhajilo.“

† **Usmiljena sestra Helena Žurej** umrla. Po dolgi boleznii je v 63. letu svoje starosti umrla usmiljena sestra mariborske bolnišnice Helena Ema Žurej. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 29. aprila, popoldne. N. v m. p.!

Iz politične službe. Namestniški koncipist M. Steffan v Ptujju je premeščen od ptujškega okrajnega glavarstva k cesarskemu namestništvu v Gradec. V Ptujju je pa premeščen namestniški koncipist dr. Franc Sedlmayr.

Obmejni Slovenci cesarici Ziti. V nedeljo, dne 29. aprila, se je v Slovenskem Domu v St. Iju v Slov. gor. vršila izvanredno lepa prireditev v proslavo godu cesarice Zite. Zbranih je bilo gotovo nad 200 Slovencev in Slovenk iz obmejnih far. Bralno društvo je ob tej priliki poslalo najvišjemu dvornemu komornemu uradu Nj. Veličanstva cesarice Zite sledečo brzojavko: „Ob priliki proslave godu Nj. Veličanstva zbrani člani in gostje Katoliškega slovenskega kmetskega bralnega društva v St. Iju v Slov. gor. se globoko udano in spoštljivo klanjajo Nj. Veličanstvu in prosijo Vsemogočnega varstva in zaščite za svojo, z izvanredno udanostjo ljubljeno vladarico.“

Gorje onim! Sobotni „Slovenec“ piše z ozirom na sedanji politični položaj: „Jugoslovani bi lahko v teh časih igrali pomembno vlogo. V to je treba izpolnitev enega samega pogoja: da so edini! Seveda edini ne le na vnanje, temveč tudi notranje, v konkretnih zadevah. Pred očmi morajo imeti, da gre to pot za vse! S to besedo je vse povedano. Malenkostni oziru tu ne smejo veljati. Ves hrvatsko-slovenski narod bo z bistrim očesom kontroliral delovanje svojih poslancev, zlasti pa slovensko ljudstvo. Gorje onim, ki bi v tem veleresnem času osebne spletke stavljali nad življenjski interes naroda in države!“ — Soglašamo! Ta gorje pa bi se naj zaklical posebno glasno danes na občnem zboru nove Zadružne centrale onim ljudem, ki so razbili vseslovensko združeno organizacijo iz ozirov, ki niso niti združni niti idealni, ampak zelo, zelo osebni. Tukaj je rana, ki se mora z neusmiljeno roko izčistiti, kajti v gospodarskem oziru zasledovati koristolovne namene, v imenu sloge prepovedovati, da se naj na politični tribuni o tem molči, bo težko držalo. Sicer pa se pripravljajo o tem na drugem mestu velika odkritja.

Podadmiral pl. Kailer umrl. Na Dunaju je dne 28. aprila umrl avstrijski podadmiral pl. Kailer v starosti 55 let. Umrl je bil načelnik mornariškega odseka vojnega ministrstva.

Po smrti odlikovan. Sin nadučitelja v Slivnici pri Mariboru, enoletni prostovoljec Pavel Pestevšek, ki je, kakor je že „Straža“ poročala, padel na italijanskem bojišču junaške smrti za domovino, je bil po smrti imenovan za praporščaka. Slava spominu slovenskega junaka!

Odlikovani delavci in rudarji. Cesar je podelil, kakor smo že v petkovi „Straži“ na kratko poročali, 437 delavcem in rudarjem vojni križec za civilne zasluge. Odlikovani so med drugimi: Pri rudniški upravi Celje: delavci: Mihael Pristovnik, Franc Belak, Jakob Blažič, Florijan Borovnik, Mih. Borovšek, Andrej Centrih, Ivan Delakorda, Jakob Dragar, Alojzij Florijan, Andrej Florijan, Valentin Glažer, Franc Germadnik, Josip Goričnik, Jur Goršek, Marko Grebenšek, Jernej Grobelnik, Štef. Grobelnik, Anton Hercog I, Franc Hladin, Anton Holobar, Jurij Hriberšek, Mihael Jablanšek, Mih. Jamnikar I, Josip Jan, Anton Javornik, Franc Kalander, Ivan Kališnik, Matija Kasnik, Franc Končan, poduradnik Franc Korošec, delavci Ludvik Kranjc, Anton Kristijan, Ivan Lapnikar, Martin Lenček, sluga Karel Lednik, delavci Mihael Lešnik, Ivan Levec, Ivan Loznik, Miroslav Mališ, Franc Martinc, Martin Martinšek, Ivan Mernik, Blaž Mirnik, Lovrenc Napotnik, Baltazar Ograjenšek, Franc Ostir I, Franc Pajer, Rudolf Paček, Franc Piliš, Alojz Podgoršek, Filip Posedu, Ivan Praznik, Martin Pristovšek, Ivan Purger, Mihael Pušnik, Pavel Ramšak, Anton Romih, Ivan Sedar, Alojz Sprager, Jos. Zure I, Ferdinand Valenčak, Ferdinand Valentinič, Miha. Volk, Matija Vrabič, Andrej Zagoričnik in Mihael Zekar; pri koroški rudniški upravi Rabelj: delavca Josip Branc in Matija Černuta III, slugi Anton Čuder in Ferdinand Ehrlich, poduradnik Valentin Ferik, delavci Josip Jakel, Lovrenc Komatič, A. Kovačič, Gašper Krobot, Anton Marka I, Ivan Miklauč in Anton Mlekuž II.

Brzojavke na fronte. Odslej so za poskušnje dovoljene na fronte tudi kratke zasebne brzojavke, a samo v nujnih zadevah, n. pr.: vprašanja, kako je kateremu težkoraženemu, poročila o novarni boleznii

ali smrti bližnjih sorodnikov itd. Brzjavka sme obsegati k večjemu 30 besed in stane 2 K. Poštni uradi so dobili v tem oziru natančnejša navodila.

Dijaški kuhinji v Mariboru so darovali p. t.: Leopold Petovar, posestnik v Ivanjkovcih, 20 K; neimenovana pri Sv. Križu na Murskem polju 10 K; dr. M. Slavič, bogoslovni profesor v Mariboru, 20 K; Elizabeta Mravljak, soproga c. kr. profesorja in nadporočnika v Mariboru, 10 K; Janko Pahernik, veleposestnik in c. kr. poročnik, Vuhred, 20 K; Marija Pahernik, veleposetnica, Vuhred, 20 K; Peter Mravljak, veleposestnik, Vuhred, 20 K; dr. Maks Pregelj, zdravnik, Vuzenica, 10 K; Fr. Stuhec, župnik pri Sv. Juriu ob Ščavnici (kruh sv. Antona), 50 K; dr. Josip Somrek, bogoslovni profesor, Maribor, 20 K; Rudolf Janežič, kanonik in ravnatelj bogoslovja, Maribor, 15 K; dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru, mesto venca na grob č. g. kurata Finka, 10 K. Vsem gg. dobrotnikom: Srčna hvala!

Koledar za slovenske vojake za leto 1917 je nedavno izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Ta koledar se je lansko leto našemu vojaštvu in civilnim osebam silno prikupil. Tudi po koledarju za leto 1917 že vojaštvo več mesecev močno popraša. Njegova vsebina je: a) Organizacija naše vojske (tudi mornarice). b) Državne podpore za družine mobiliziranih z novimi odloki. c) Kaj dobijo vdove in sirote padlih vojakov. d) Podpore zaostalim padlim in pogrešanim vojakov. e) Preskrba invalidov in njihovih družin. f) Vojni zavarovalje. g) Odlikovanja za vojsko. Povsod se je oziralo na najnovejše odloke. Pridejanih je tudi več vzorcev, kako se delajo razne vloge na oblastva. Posebno pa se bo prikupil našim vojakom „Duhovni spremljevalec in molitvenik“, ki vsebuje krasne, vojakom nad vse potrebne nauke in molitve. Ob koncu ima tudi nove poštno določbe. Za vsakega zapiske je pridejanega 48 listov praznega papirja in svinčnik. Koledar je močno v platno vezan, in stane s poštnino vred K 1.10; po trgovinah se pa prodaja komad po 1 K. Naroča se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

„Straža“ stane za celo leto 10 K, za pol leta 5 K in za četrt leta 2 K 50 v. Kdor še ni poravnal dolžne naročnine ali še naročnine za leto 1917 ni obnovil, ga prosimo, da to takoj stori. Kdor hoče nabirati nove naročnike, mu pošljemo položnice. Denar se pošlje na naslov:

Upravništvo lista „Straža“
Maribor, Koroška ulica št. 5.

Gospodarske novice.

Galica je tukaj! Kakor izvemo iz zanesljivega vira, je došlo te dni na Štajersko že 90% naročene bakrene galice. Mariborski okrajni zastop jo razdeljuje od pondeljka, dne 30. aprila, naprej. Župani in zasebniki, ki so bakreno galico naročili pri okrajnih zastopih, naj prinesejo potrdila o vplačani ari in potrebno posodo (vreče) seboj. Cena je 3 K 40 v za kilogram.

Cena za semenski krompir. Uradno je določeno, da sme posestnik za semenski krompir zahtevati poleg dosedaj veljavne najvišje cene 15 K za meterski stot, še 5 K pri vsakem stotu in sicer za prebran krompir.

Pogodbena dobava krompirja. Kakor smo že kratko poročali, je c. kr. urad za ljudsko prehrano izdal odredbo, s katero se dovoljuje sklepanje pogodb glede dobave krompirja za letošnje jesen. Rok, do katerega je dovoljeno sklepati take pogodbe, je zdaj podaljšan do dne 31. maja t. l. Take pogodbe sklepati smejo industrijska podjetja, zavodi, konsumna društva, večja mesta, občine itd. Ni dovoljeno, da bi posamezniki sklepali pogodbe za neprimerno velika zemljišča ter bi s tem škodovali tistim, ki niso sklenili nobene take pogodbe. Pravilno sestavljene pogodbe je nasloviti na cesarsko namestnijo in jih vlagati pri pristojni okrajni politični oblasti. Pogodbe bo deželna politična oblast le tedaj odobrila, če bodo vsebovale množino 1½ kg krompirja za osebo in te-

den in sicer za dobo 40 letnov. V pogodbi mora biti natančno označeno število in površina dotične parcele; tudi je v pogodbi navesti število oseb, za katere je krompir namenjen. Povdarja se, da bodo odobrene pogodbe samo večjih podjetij, ne pa tudi manjših.

Kje se dobi laneno seme? Zveza gospodarskih zadrug za Štajersko v Gradcu je preskrbela dva vagona lanenega semena za štajerske kmetovalce. Kdor ga rabi, naj se obrne na Zvezo, Gradec, Bismarckplatz št. 3.

Zivalska dlaka in volna zasežena. Izšla je naredba trgovskega ministrstva, ki določa, da so v prid države zasežene vse zaloge živalske dlake in volne, ki se nahajajo v zasebni lasti, kot volna ove, jag-njet, koz, dlaka goveje živine in konj, izvzemši konjske grive in repe. Živalsko dlako in volno bo prevzemal urad za volno. Cene za živalsko dlako in volno, ki se bodo gibale med 80 v do 6 K za 1 kg, bo določala posebna prevzemna komisija.

Cene tkaninam znatno padle. Listi poročajo, da so na Dunaju nenadoma znatno padle cene različnemu tekstilnemu blagu, deloma za celih 50%. To prihaja odtod, ker so imeli razni trgovci velike zaloge prikritega blaga, katerega prodajajo sedaj po znatno znižanih cenah, ker se boje zagroženih ostrih kazni radi navijanja cen. Da je temu res tako, pričča okolnost, da se niso pocenile vse tkanine, marveč le nekatere vrste. Posebno obilo so naprodaj šifonske tkanine; šifon je bil v miru povprečno po 40 vin. meter; v vojni je poskočil na 4 K, sedaj ga pa prodajajo po 2 K meter. Podobno je z blagom iz mikane volne in ševčotom; te tkanine so bile v miru povprečno po 10 K meter, v vojni so poskočile na 40 K, sedaj jih prodajajo po 20 K meter. Dolžnost poklicanih oblasti bi bila, da bi se nadalje pritiskala na oderube z blagom, da bi priterite zaloge spravili na trg. Pa tudi na to naj se pazi, da bodo konfiscionarji obleko iz blaga, ki ga bodo sedaj ceneje kupili, tudi primerno ceneje prodajali.

Izvoz lesa iz Koroške omejen. Koroška deželna vlada je odredila, da je izvoz lesa iz Koroške omejen. V bodoče se sme izvažati les iz Koroške samo z dovoljenjem politične oblasti.

Lesne cene v Nemčiji. Na vseh nemških lesnih trgih živahno popraševanje po mehkih deskah, po mehkem stavbnem lesu, zlasti po hrastovem lesu za pračnice (švelarje) in za izdelovanje železniških vozov. V Mogunciji in Manheimu so plačevali deske 1' 12" 1" po 527-530 mark, v Memingenu in Ašafenburgu navadne neprebrane mehke deske 1' 12" 1" do 142 mark za kubični meter. Popraševanje po blagu živahno, blaga za polovico premalo, cene trdne.

Vse zaloge piva zasežene. Po poročilu čeških listov bo vlada zasegla v prid delavcev, zaposlenih v tovarnah in delavnicah, ki izdelujejo vojaške potrebščine, vse zaloge piva.

V preslikani ali pobeljeni sobi je prav slab zrak. Zapri vsa vrata in okna, deni sredi sobe lopatico z žerjavico, nasuj nanjo par pesti brinjevih jagod; odpri čez 24 ur.

Ribje olje zapiše zdravnik mnogokrat, a malo kdo ga uživa brez težave, posebno se ga branijo otroci. Zmešaj 100 delov ribjega olja, 38 delov sladkornja, 1 del gumi arabicum, 50 delov tragantgumija, 40 delov črne kave in 10 delov ruma — tako pripravljeno olje uživa lahko tudi otrok.

Strelna ubila častnika in 20 mož. Pred nedavno je med hudim neurjem na soški fronti udarila strelna v gručo vojakov, ubila enega častnika in 20 vojakov.

Razne novice.

Mož, ki ni vedel, da je vojska. Ob času rajnega laškega kralja Humberta je živel v neki daljni vasi kmet, ki se je po desetih letih, odkar je vladal že Humbert, začudil, da ni več Viktor Emanuel laški kralj. Tako je sedaj na Nemškem mož, kateri do zadnjega časa ni vedel, da divja v Evropi svetovna vojska. To je 76letni Peter Edelbauer, ki mirno gospodari visoko v hribih, skupaj s svojo hčerjo, ki je tudi že dosegla 50. leto. Pred kratkim se mu ni še nič sanjalo, kaj se godi na svetu. Casopisov ne bere, pismošča, ki je poznal starega moža, si je pa prihranil pot v hribe. Zadnje dni je starček zvedel za vojsko od nekega hribolazca. Zvedel je, toda ni verjel in se je odpeljal v mesto Vratislavo ter tam vprašal vojaško stražo, če je res vojska. Vojaki so mislili, da se mož norčuje in so ga zgrda odpravili. Še le v nekem vojaškem uradu je zvedel, da se bori Nemčija proti mnogim sovražnikom, in da je dosegla že lepe uspehe. Starec je zamrmral: „Bo že!“ in se odpravil nazaj v svoje planine, da tam počaka miru. — Ali ni ta Peter Edelbauer zares zavidanja vreden?

Cigani v vojski. To potepuško pleme, ki sodeluje tudi v naših armadah, ni bilo prej v boju nikdar posebno hrabro. Vojaki porabljajo cigana naravnost za primer lenobe in boječnosti ter pravijo: „Je strahopeten kot cigan!“ V sedanji vojski se je mnenje o ciganih nekoliko izpremenilo. Seveda dajo še danes ciganu rajši trobenta ali boben v roke, kakor puško, vendar pa so se že v več slučajih tudi cigani v fronti izkazali. Ranjeni cigani v ogrskih bolnišnicah prenašajo svoje bolečine zelo mirno in so ponosni na svoje boje. Nekemu ciganu, ki je bil polkovni trobentač, je kos šrapnela odbil trobento iz

ust; trobenta se je razbila, ali cigan je na ranjena usta nastavljal dlani in je bojni signal — kričal. Nekemu drugemu ciganskemu bobnarju je krogla prestrelala desno roko; cigan je tedaj začel bobnati levico, dokler mu ni nova krogla ranila tudi še te roke. — Tako se je sedaj spremenilo tudi mnenje o o ciganih.

Potresi v Italiji. Iz Florence in Rima prihajajo poročila o potresih, ki so se dogodili dne 26. aprila opoldne ob jadranski obali in v Toskani. Najhujši potres je imel svoje središče 40 km daleč od Florence, kjer so kraji tudi najbolj poškodovani. Iz dosedanjih poročil je razvidno, da je vas Monterchi pri Arezzu skoro porušena. O obrežnih opustošenjih se poroča tudi iz Anghiari, Sepolzera, Citerne in Santa Marie v okraju Arezzo. Potres je zahteval razmeroma malo človeških žrtev, ker so ljudje po prvih lahkih potresnih sunkih zapustili poslopja se podali na prosto. Baje je potres zahteval samo 40 človeških žrtev. Število ranjenih se pa ceni na več stotin.

Žrtve potresa. Ko sedaj čitamo, kako velikansko število junakov krije bojno polje, se komaj spominimo, da tudi druge šibe božje zahtevajo ogromno človeških življenj. O potresu pravi Bodart, da je uničil od 24. avgusta leta 79 po Kristusu do mesinske katastrofe več nego dva milijona življenj. V tem času je bilo kakih 40 zares strašnih potresov. Najnavedemo le nekatere! Potres ob obrežju Sredozemskega morja leta 526: 120.000 mrtvih; izbruh Vezuvija leta 1306: 50.000 mrtvih; izbruh Miyiyame na Japonskem leta 1638: 50.000 mrtvih; potresna povodenj v Siciliji leta 1693: 100.000 žrtev; potres v Yeddo na Japonskem leta 1703: 210.000 žrtev; v Ksi-neuko na Kitajskem leta 1731: 20.000 mrtvih. Potresa v Paru leta 1746 in v Lisaboni leta 1755 sta se zadovoljila s 50 hekatombami, v Kalabriji in Mesini pa je l. 1783 40.000 oseb izdihnilo pod razvalinami. V XIX. stoletju je bila najhujša katastrofa dne 28. oktobra leta 1891 na Japonskem: 107.000 oseb je moralo tu v večnost. Ob smrti otoka Julija, ki se je bil porodil dne 28. junija 1832 40 kilometrov južno od Sicilije, so objokovali 27.000 mrtvih in 25.000 ranjenih oseb. Potresnih katastrof v našem stoletju se še dobro spominjamo, tako mesinske, guatemalske (dne 8. maja 1902: 40.000 mrtvih), kalifornijske, čilske (l. 1906), karataške (dne 21. novembra 1907: 10.000 žrtev). Tudi Sakkura-Shyma s tisoči in tisoči žrtev je še vsem v spominu. Zadnji potres v srednji Italiji je usmrtil 44.000 ljudi, pa smo ga v grmenju topov skoro preslišali; in vendar ni padlo nič več ljudi leta 1870 na nemški, v mandžurski vojski na ruski strani. — Tako res vojska še ni tako huda šiba, posebno ker bi jo človek samoposebi lahko zabranil, dočim proti potresu vsa omika dozdaj ni nič zmogla. Lasje se nam ježe, ko beremo o velikih izgubah svetovne vojske, a kaj porečete, ko slišite, da v Angleški Indiji vsako leto kuga pomori vsaj 700.000 prebivalcev, ali če brez pretiravanja zapišem, da šteje Evropa vsako leto že nad 150.000 slučajev nasilne smrti, kar znese v pol stoletja vsaj 8.000.000!

Dopisi.

Maribor. Kakor izvemo, bodo tudi mariborski socialni demokrati priredili v torek, dne 1. maja, veliko manifestacijo za mir. V Gambrinovi dvorani se bo vršilo popoldne ob 3. uri zborovanje. Po zborovanju pa se bo vršil slovesen obhod po mestu in sicer od Gambrinove dvorane po Evgenovi cesti proti okrajnemu glavarstvu. Odposlanstva socialdemokratske organizacije se bodo poklonila predstojnikom raznih višjih vojaških in drugih uradov. Za red bo skrbel organizacija sama.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Frančiška Lašič iz Hranjigovec izreka tem potom najtoplejšo zahvalo za znatno svoto vsem darovalcem črnovojniškega baona 2-26, ki so se pri zbirki blagohotno spomnili njenega na bojišču ponesrečenega soproga Ivana Lašič in njegovih zaostalih.

Koprivnica. Dne 12. aprila smo spremlili k večnemu počitku našega ljubljenelega soseda, skrbnega hišnega očeta in do skrajnosti požrtvovalnega cerkvenega ključarja Franca Mirt. Pri svoji neumorni delavnosti in prevelikem naporu vsled pomanjkanja delavcev si je napasel pljučnico, ki ga je položila v prerani grob; bil je star še le 53 let. Dragi Franc, skoraj cela fara stoji ob tvojem grobu in plaka; tolaži nas misel, da si srečen, ko tvoja dobra dela grede za teboj in se bližamo dan za dnevom bolj vselemu snidenju onstran hladnega groba. Z Bogom, duša plemenita!

Dobova. Bridka izguba je zadela uglednega moža, načelnika krajnega šolskega sveta, odbornika domače posojilnice Ivana Kežman v Ločah. Pred 1 mesecem mu je umrla sinaha, stara še le 35 let; a dne 19. aprila pa skrbna žena Helena, v starosti 61 let. Štirje sinovi-vojaki služijo cesarju in domovini, eden sin pa je že dve leti pogrešan. Pri velikem posestvu je ostal sam gospodar. V tolažbo mu naj bo občno sožalje in vera v božjo Previdnost. — Pri potresu dne 29. januarja, se je naša cerkev, zgodovinska stavba, zazibala kot šiba na vodi; poškodovani so 15 metrov visoki svodi, oproge in podstrešni zidci; stroški vseh popravil so že uradno proračunjeni. Z združenimi močmi bomo cerkev zopet oplešali in meseca septembra obhajali 50letnico posvečevanja in upamo — v blaženem miru.